

Consideracions entorn dels fets violents durant la vaga general i de les mesures polítiques anunciades

Dill, 16/04/2012 per Justícia i Pau
[Justícia i Pau](#)

Justícia i Pau és una entitat catòlica creada l'any 1968 a Barcelona que té per missió contribuir a la promoció dels drets humans, la cultura de la pau i la justícia social mitjançant actuacions de sensibilització social i política. Per això, considera oportú compartir les seves reflexions entorn als greus esdeveniments de violència que varen tenir lloc en ocasió de la vaga general del passat dia 29 de març i a les mesures polítiques anunciades:

1. En primer lloc, volem expressar la nostra rotunda condemna de totes les múltiples accions de violència i coaccions contra les persones, danys a propietats públiques i privades i desordres provocats, al marge i aprofitant-se de les mobilitzacions sindicals vinculades a la vaga general. Aquestes conductes, en part planificades prèviament, no tenen cap mena de justificació moral ni legal, malgrat que pretenguin denunciar les injustícies socials existents. En realitat, no ajuden a resoldre cap problema, ni aporten cap benefici social, sinó que vulneren drets individuals i causen greus perjudicis col·lectius. La violència només engendra violència.
2. Per això, expressem també la nostra solidaritat amb totes les persones innocents lesionades o perjudicades, entre elles molts treballadors públics (com ara policies o personal de protecció civil) i altres persones sense cap relació amb els fets, així com amb totes les institucions i empreses directament afectades durant els esdeveniments.
3. Aquest tipus de violència, cada cop més freqüent en els últims anys a Barcelona, és enormement preocupant per la seva magnitud, característiques i alt nombre de persones implicades, en bona mesura joves. Per això, considerem necessari estudiar en profunditat les seves causes i factors desencadenants o afavoridors, desenvolupar polítiques adequades per a la seva prevenció i eradicació, i en favor de la integració social i la participació política de tothom.
4. D'altra banda, considerem molt important que les polítiques de caràcter policial i penal per a la prevenció d'aquest fenomen siguin enfocades en el marc dels principis d'un estat social i democràtic de dret. Això implica que la resposta policial i penal, pels seus costos humans, no ha de ser l'única ni principal actuació, sinó l'última ratio davant d'aquelles accions que no hagin pogut ser evitades per altres mecanismes. Sempre resulten més eficaces les respostes de caràcter polític, cultural, educatiu i social i el rebuig ciutadà de la violència, que l'amenaça o imposició de sancions penals, les quals inevitablement comporten un grau important d'error i sofriment innecessaris.
5. En aquest sentit, considerem un error caure, un cop més, en la temptació populista de modificar el Codi Penal per endurir les penes. El Codi Penal espanyol és ja un dels més durs d'Europa. Les penes previstes a la llei per aquests actes són

més que suficients, sempre que s'apliquin de manera ràpida a les persones culpables.

6. En aquest sentit, l'aplicació de penes similars a les previstes actualment per als delictes relacionats amb el terrorisme seria una mesura desproporcionada, una fugida endavant reveladora d'incapacitat policial i judicial, com també ho seria incrementar les sancions per actes de desobediència o resistència passiva que no comporten violència. Allò veritablement efectiu per la prevenció és prioritzar l'esforç policial per tal d'identificar els culpables i reunir les proves suficients per la seva condemna penal, mitjançant tecnologies i estratègies adequades.

7. Un altre error greu seria, per comptes de prioritzar la celeritat dels processos penals, abusar de la presó provisional, prenent utilitzar-la com a càstig anticipat sobre persones que són presumptament innocents mentre no es provi la seva culpabilitat en un judici just. Per això, ens semblen molt preocupants les decisions d'empresonament preventiu adoptades en les causes incoades per aquests fets.

8. Igualment, cal ser molt curosos per tal que qualsevol regulació de l'ús de l'espai públic no inclogui restriccions injustificades del dret fonamental de reunió o altres llibertats civils, bàsiques per al funcionament de la democràcia, sinó que contribueixi a garantir els drets de totes les persones i evitar la impunitat per actes violents.

9. Finalment, volem reconèixer la complexitat, la duresa i els riscos de la tasca que la societat encomana a les persones que formen part dels cossos policials i de protecció civil davant d'aquest tipus d'activitats violentes, sovint dirigides contra ells. Ara bé, demanem un cop més una revisió a fons de les tècniques policials que s'utilitzen actualment. Cal evitar actuacions que, tot i pretendre el contrari, retroalimenten la violència, així com abandonar instruments com les denominades bales de goma, que causen lesions greus i desproporcionades i que afecten sovint persones innocents, com sembla que va tornar a succeir el 29-M. De fet, molts països europeus han deixat d'utilitzar-les, i això mateix acaba de decidir el govern basc. I cal també garantir l'adequada supervisió democràtica de l'actuació policial, incloent la identificació reglamentària de tots els funcionaris que intervenen, per tal de prevenir extralimitacions que poden vulnerar els drets humans i alhora minar la autoritat de les forces d'ordre públic.

Barcelona, 13 d'abril de 2012